

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU
SOSIAALI- JA TERVEYSALA

ESITE ISÄRYHMÄSTÄ JA ISÄTAPAAMISESTA

Anu Kauttio & Leena Pitkänen

Kehittämistehtävä
Sosiaali- ja terveysala
Terveystenhoitaja (AMK)

Kemi 2011

TIIVISTELMÄ

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaali- ja terveystieteiden
Hoitotyön koulutusohjelma

ANU KAUTTIO & LEENA PITKÄNEN:
ESITE ISÄRYHMÄSTÄ JA ISÄTAPAAMISESTA

Kehittämistehtävä, 23 sivua ja 3 liitettä
Ohjaajat: Raija Luutonen & Satu Rainto

2.5.2011

Asiasanat: Isyys, Vertaistuki, Ohjeet

Aikaisemmin tehdyn opinnäytetyön pohjalta nousi idea esitteen työstämisestä kehittämistehtävänä. Jo opinnäytetyön aikana alkoi yhteistyö Oulun Koskelan neuvolan kanssa ja sitä kautta esitteen teko nähtiin tarpeellisena. Tutkimustulosten mukaan isäasiakkaat kokevat isäryhmän ja isätapaamisen tärkeänä osana äitiysneuvolan tarjoamia palveluita. Koskelan neuvolan isäryhmien vetäjältä on puuttunut esite, joka antaisi isäasiakkaille tietoa ryhmien toiminnasta ja niiden kokoontumisesta. Koimme esitteen teon hyvänä jatkona opinnäytetyötä ajatellen.

Kehittämistehtävä on toteutettu pienimuotoisena projektina. Projektin tarkoituksena on tuottaa yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijän kanssa isä-asiakkaat tavoittava esite. Esite on suunnattu äitiysneuvolan isä-asiakkaille ja sen tarkoituksena on antaa tietoa isälle isäryhmän ja isätapaamisen tarkoituksesta ja sisällöstä. Projektin tavoitteena on tehdä esitteestä mielenkiintoinen, tiedoiltaan kattava ja ajankohtainen. Tavoitteena on myös tuoda esitteen avulla isäryhmätoimintaa paremmin isien tietoisuuteen.

Projekti on toteutettu työelämälähtöisesti Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijän kanssa. Projektin toteuttamisessa työmenetelminä käytettiin tiedonhakua ja tiedonsaantia esitteen sisällön toteuttamisesta, jonka pohjalta projektin suunnittelu ja toteutus tapahtui.

Valmis esite tulee Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijän käyttöön. Hän käyttää sitä apuvälineenä tiedottaessaan isäryhmästä ja isätapaamisesta perhevalmennusryhmien yhteydessä. Mahdollisesti esitettä tullaan jakamaan myös äitiysneuvolan vastaanotolla isä-asiakkaille. Aikataulun suppeuden vuoksi tähän projektiraporttiin ei voida ottaa huomioon esitteen hyödynnettävyydestä tehtäviä arvioita ja sitä miten se käytännössä tulee palvelemaan tarkoitustaan. Jatkotutkimushaasteena näemme esitteen hyödynnettävyyden arvioinnin neuvolassa. Jatkoprojektiaiheena voisi kehittää lisää työkaluja tai menetelmiä, millä tavalla isä-asiakkaita voidaan ottaa paremmin huomioon neuvolassa.

ABSTRACT

KEMI-TORNIO UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Social services and Health Care

Degree programme in Nursing

ANU KAUTTIO & LEENA PITKÄNEN

BROCHURE FOR FATHER GROUP AND FATHER MEETING

Development paper, 23 pages and 3 appendices

Advisors: Raija Luutonen & Satu Rainto

2.5.2011

Keywords: Fatherhood, Peer support, Directions

The idea for this brochure came from our Bachelor's thesis. Cooperation with the prenatal clinic Koskela in Oulu started during our bachelor's thesis and that way we saw a need for a brochure for father groups and father meetings. The research results showed that fathers experience father groups and father meetings as important part of prenatal clinic services. The prenatal clinic in Oulu did not have a brochure for would providing fathers with information about father groups and father meetings, and also when they regroup. Making of this brochure was a good follow-up considering our bachelor's thesis.

Development assignment has been created as a minor project. The purpose of this project is to create a brochure, which reaches father clients, with cooperation of prenatal clinic Koskela's family worker. The brochure is directed to prenatal clinic's father clients and the meaning of it is to give information to fathers about the meaning and the content of father groups and father meetings. This project was made to make of the brochure interesting, inclusive content and current. The objective is also raise fathers of father group activities.

The project is created from working life with Oulu's Koskela prenatal clinics family workers. Creating this project, the main work methods was collecting and getting information of the content of the brochure, and from that planning and execution happened.

The Completed brochure will be used by of Koskela prenatal clinic. Koskela will use it as an aid informing father groups and father meetings with family-coaching-groups. Possibly the brochure will be distributed also to prenatal clinic info's to father clients. Because of the tight schedule we can't include evaluation of the effectiveness of the brochure and how it's going to serve its purpose. Follow-up research challenge is to evaluate effectiveness in the clinic. Follow-up project theme is to develop more tools or methods how to better observe father clients in prenatal clinic.

SISÄLLYSLUETTELO

_Toc292174924

1 JOHDANTO	5
2 ISÄRYHMÄ OSANA ÄITIYSNEUVOLAA	6
2.1 Vertaistuki	9
2.2 Isäryhmätoiminta Oulun kaupungissa.....	10
2.2 Esite.....	11
3 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	12
4 PROJEKTIN RAJAUS, LIITTYMÄT JA ORGANISOINTI	13
5 PROJEKTIN TOTEUTTAMISEN JA TYÖSKENTELYN KUVAUS	14
6 PROJEKTIN TUOTOKSEN JA PROSESSIN ARVIOINTI	16
7 POHDINTA	18
7.1 Yleispohdinta	18
7.2 Eettinen pohdinta	19
LÄHTEET	21
LIITTEET	24

1 JOHDANTO

Kehittämistehtävänä on toteutettu projekti, jonka tarkoituksena on tuottaa esite isäryhmästä ja isätapaamisesta yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan kanssa. Projektin taustalla on opinnäytetyö aiheesta isän ja terveydenhoitajan välinen vuorovaikutus, jolloin yhteistyö Oulun Koskelan neuvolan kanssa on aloitettu. Opinnäytetyönä tehty tutkimus, ja sen tulokset, tukevat isäryhmän ja isätapaamisen merkitystä osana äitiysneuvolan toimintaa ja näin ollen kyseinen projekti koetaan tarpeellisenä.

Oulussa isäryhmätoimintaa on viime vuosina kehitetty ja kokemukset siitä ovat olleet positiivisia. Vetäjänä isäryhmissä toimii miespuolinen perhetyöntekijä. Myös perhetyöntekijän ja isän kahdenkeskinen isätapaaminen on tullut osaksi äitiysneuvolatoimintaa, mutta tämä on tarjolla tällä hetkellä vain Koskelan neuvolan asiakkaille. Koemme, että esite toimii yhtenä perhetyöntekijän työvälineenä ja siitä on apua, kun hän kutsuu isä-asiakkaita osallistuman ryhmiin.

”Isyydessä parasta ovat isot tunteet. Lapsen rakastuminen kun häntä ensi kerran pitää sylissä. Pettymys kun lapsi jää kiinni valehtelusta. Onni, kun huomaa että kaikesta huolimatta lapset rakastavat minua isänään.” (Jämsä & Kalliomaa & Rotkirch 2010, 6.) Isäksi kasvu tuo mukanaan niin myönteisiä kuin kielteisiäkin tunteita ja niiden hallitsemiseksi miehet tarvitsevat usein ulkopuolista tukea – joko omasta kaveripiiristä tai neuvolan järjestämistä vertaisryhmistä. Samojen asioiden parissa painiskelevien kanssa keskustellessa huomaa ettei ole tunteidensa kanssa yksin. (Kekkonen 2010, 55.)

2 ISÄRYHMÄ OSANA ÄITIYSNEUVOLAA

Tieteellistä tutkimusta isyydestä on tehty vasta muutaman vuosikymmenen ajan. Tutkimus isyydestä on uutta ja tällöin yhtenäisen ja kumuloituvan tutkimuskuvan muodostaminen on vaikeaa. Tutkimus isyydestä hajautuu monelle tieteenalalle: historiaan, kulttuuriantropologiaan, sosiologiaan, sosiaalipolitiikkaan, psykologiaan, psykiatriaan, kasvatustieteeseen ja hoitotieteeseen. Isyyttä tutkitaan myös kirjallisuuden ja kulttuuritutkimuksen, oikeustieteen, lääketieteen, uskontotieteen, naistutkimuksen ja miestutkimuksen näkökulmista. Käytännönläheisiä ja soveltavia selvityksiä isyydestä on tehty sosiaalitoimen, perhetyön ja neuvolatyön yhteydessä. Tutkimuksille on tällöin ollut tyypillistä, että ne ovat lähteneet jonkin kriisin tai erityistilanteen yhteydestä. Eli tutkimukset isyydestä ovat paljolti ongelmalähtöisiä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2001.)

Isien tunteita hallitsevat raskauden alussa äitien tavoin mielialojen vaihtelu, pelko ja ristiriitaiset tunteet. Raskauden keskivaiheessa ne tasaantuvat ja loppupuolella, lähestyttäessä synnytystä, ne taas voimistuvat. Isä tuntee myös raskauden aikana ulkopuolisuuden tunnetta, koska sikiöllä ja äidillä on niin kiinteä suhde. Naisten lisäksi fyysisiä ja psyykkisiä tuntemuksia voivat raskauden aikana tuntea myös miehet. Miehelle tyypillisiä "raskausoireita" ovat päänsärky, selkäsärky ja vilustuminen. Näitä kutsutaan couvade- ilmiöiksi, jolloin fysiologinen selitysmalli oireille puuttuu. Oirehtimisessa on kyse isyyden kehitysprosessista. (Paavilainen 2003, 19-21.)

Isien psyykkinen kiintyminen ja siirtyminen isyyteen näyttää olevan yhtä voimakas kuin äitienkin. Miesten isyyteen siirtymistä pidetään kehitysprosessina, joka sisältää kehitystehtäviä kuten äitiydessäkin. Miehellä on neljä kehitystehtävää raskauden aikana: ensimmäisenä raskauden hyväksyminen ja sikiöön kiintyminen. Toisena kehitysvaiheena on käytännön asioiden ratkaiseminen. Kolmantena on riippuvuuskysymysten ratkaiseminen, esim. suhtautuminen oman vapauden menetykseen, ja neljäntenä oman isäsuhteen hyväksyminen ja ratkaiseminen. (Paavilainen 2003, 24.) Isyyden työstäminen voidaan jakaa neljään eri tapaan: todeksi, konkreettiseksi, ajankohtaiseksi ja tutuksi työskentelemällä. Mies varmistuu isäksi tulostaan saamalla varmaa tietoa ja todisteita

tulevasta lapsestaan sekä näkemällä lapsen syntyvän, jolloin mies työstää todeksi vauvaa. Kun lapsi syntyy, se konkretisoituu isälle. Tutuksi työskentelyllä tarkoitetaan isän saadun ja hankitun tiedon sulattelemista ja oman lapsen odotuksen kautta lapsiin liittyvät asiat tulevat isälle ajankohtaiseksi. (Haapio & Koski & Koski & Paavilainen 2009, 89.)

Tunteet, joita isyys miehessä herättää, liittyvät sekä vahvaan siteeseen isän ja lapsen välillä että suureen vastuuseen, joka pienen lapsen huolehtimisessa on (Jämsä 2010, 30). Isyys tuo mukanaan niin myönteisiä kuin kielteisiäkin – niin sanottuja kiellettyjä – tunteita. Ilo ja ylpeys omasta lapsesta on isälle suuri myönteinen tunne, mutta toisaalta oman elämän rajoittuminen saa aikaan turhautumista. Uhrautuminen samanaikaisesti perheelle ja työlle rajoittaa itsestä huolehtimista ja paineet suoriutua hyvänä isänä, miehenä ja työntekijänä ovat suuret. (Kekkonen 2010, 57- 58.) Nykyiset luovat läheisen suhteen lapsiinsa ja tästä johtuen olisikin tärkeää kiinnittää huomiota myös isän ja lapsen väliseen vuorovaikutussuhteeseen. (Jämsä 2010, 30.)

Äitiyshuollon työntekijät ja puoliso tukevat isää hänen omassa isyyteen kasvussaan. Viimeisten viikkojen aikana vauva alkaa elää yhä vahvemmin isän mielikuvissa ja tulee todeksi vauvan syntyessä. Vauvan todentamista auttavat ultraäänikuvat sekä vauvan liikkeet ja potkut, joita isä saa tunnustella. Isän osallistuminen äitiysneuvola- ja poliklinikkakäynteihin, ultraäänitutkimukseen ja valmennukseen edistää lapsen todeksi tulemistä. (Haapio ym. 2009, 89- 90.)

Perinteinen perhe- ja synnytysvalmennus ei tavoita miehiä ja syitä tähän on monia. Perhe- ja synnytysvalmennuksessa käytettävä kommunikaatio ja toimintakulttuuri ovat naisten luomaa ja naisten toteuttamaa toimintaa pääasiassa naisille. Siksi aiheet voivat olla miehille vieraita ja miehille tärkeät aiheet ja heidän tarpeensa ohitetaan helposti. He kokevat itsensä usein ulkopuolisiksi neuvoloissa ja lastenhoidossa. Miehet haluavat usein myös keskustella keskenään ja vaihtavat rohkeammin ajatuksiaan miesten kesken lapsen tuloon, isyyteen ja parisuhteeseen liittyvissä asioissa. Isyys kehittyy äitiyttä myöhemmin ja usein se konkretisoituu isälle vasta synnytyksessä. Isillä on lisäksi toiveita valmentautumisessa isyyteen: he haluavat rohkaisua vauvanhoitoon sekä konkreettista ohjausta siihen, tunteiden

käsittelyä ennen ja jälkeen synnytyksen sekä yhteistä keskustelua. (Pietilä- Hella & Viinikka 2006, 48- 49.)

Isäryhmissä käsiteltäviä aiheita voivat olla mm. tieto isäksi tulemisesta, perheeksi valmistautuminen, synnytyskokemus isän näkökulmasta ja lapsiperheen arki (Haapio ym. 2009, 90). Käytännön esimerkki isäryhmän toteutumisesta on ns. Hollolan malli, jossa ryhmän toimintaan kuuluu ensimmäisellä kerralla tutustuminen ja valmennuksen esittely, jolloin tutustutaan toisiin. Toisella kertaa aiheena on tieto isäksi tulemisesta ja tällöin kerrataan tapahtumaa, jolloin saatiin tietää isäksi tulemisesta. Kolmannella valmennuskerralla käydään läpi kodin valmistamista lapsen tuloa varten ja miehet miettivät omia isäsuhteitaan sekä omaa isäksi tuloaan. Synnytyksen jälkeen isäryhmä miettii synnytyskokemusta ja sitä käydään läpi isän silmin. Sitä seuraavalla käynnillä käydään läpi lapsiperheen arkea ja käydään läpi mennyttä perhevalmennusvuotta. Viimeisellä kerralla kerrotaan arjen kokemuksia ja perheen rytmin muodostumisesta. Valmennuksesta annetaan myös palautetta ja isäryhmäläisiltä kysytään, olisiko joku halukas vetämään isäryhmää. (Pietilä- Hella & Viinikka 2006, 49- 50.) Jotta isät saisivat ryhmistä tarvittavan hyödyn, on tärkeää, että ryhmien toteutus tapahtuu isien ehdoilla (Haapio ym. 2009, 90).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (2009) mukaan on välttämätöntä löytää varhain ne lapset, nuoret ja perheet, jotka tarvitsevat erityistä tukea ja ylimääräisiä seurantakäyntejä. Erilaisiin siirtymävaiheisiin ja kriittisiin elämäntapahtumiin täytyy liittää tuen tarpeen tunnistaminen sekä lasten, nuorten ja perheiden auttaminen. Tällaisia merkittäviä siirtymävaiheita ovat syntymä, päivähoito sekä koulun ja opiskelun aloitus. Jotta lasta voidaan tukea niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisesti, edellyttää se lapsen kehitysympäristöjen, esim. kodin huomioimista. Kehitysympäristön tulee turvata lapselle mahdollisuus tasapainoiseen kehitykseen, hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 21.) Asetuksen mukaan odottavalle perheelle tulee tehdä laaja terveystarkastus, jolla tarkoitetaan äidin ja sikiön tutkimisen lisäksi koko perheen hyvinvoinnin selvittämistä haastattelulla ja tarvittaessa muilla menetelmillä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 23).

2.1 Vertaistuki

Niin ulkomaiset kuin kotimaisetkin tutkimukset osoittavat, että isää pidetään odotusaikana vain äidin tukijana, elättäjänä ja perheen päänä. Myös isät itse usein asettuvat tukihenkilön asemaan. Jordanin (1990) tutkimus tuo esiin sen, että miehet tarvitsevat ulkopuolista tukea sitoutuakseen isän rooliin. Tämä on kuitenkin puutteellista, koska odotusaikana etenkin terveydenhuoltohenkilöstö osoittaa kiinnostustaan enemmän raskaana olevaan naiseen ja tulevaan lapseen. Ulkomaalaisiin verrattuna suomalaisisät saavat kuitenkin puolison lisäksi tukea myös ympäristöltä. (Paavilainen 2003, 26.)

Isät haluavat yleisesti valmentautua lapsen syntymään omakohtaisemmin kuin mitä neuvolan perhevalmennuksissa on mahdollista. Miehet haluavat keskustella jo isäksi tulleen miehen johdolla ryhmissä. (Haapio ym. 2009, 90.) Antilan ja Uusitalon (2009) opinnäytetyöstä käy ilmi, että tulevat isät kokevat tärkeänä mahdollisuuden keskustella raskausaikana sekä samassa tilanteessa olevien että jo lapsen saaneiden miesten kanssa. Myös ammattilaisilta saatu tieto raskaudesta, synnytyksestä ja vauvan hoidosta koetaan merkityksellisenä. (Antila & Uusitalo 2009, 23.)

Tulevalla isällä voi olla heikko sosiaalinen verkosto isyyttä ajatellen (Haapio ym. 2009, 90). Isyyden myötä miehet tarvitsevat usein omille ajatuksilleen luotettavan, ulkopuolisen arvioijan; rehellinen ja tuomitsematon palaute auttaa käsittelemään omien tuntemusten aiheuttamia tilanteita paremmin (Kekkonen 2010, 55). Tällöin isäryhmien tukea antavan ja omaan isyyteen rohkaisevan otteen merkitys korostuu (Haapio ym. 2009, 90).

Isät kokevat neuvolan välillisenä vertaistuen tarjoajana; neuvolan järjestämissä vertaisryhmissä on mahdollista käsitellä omia tunteitaan muiden samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. Toisaalta myös oma kaveripiiri voi olla tärkeä vertaistuen kannalta. (Oulasmaa & Saloheimo 2010, 28.) Käytännön vertaistuki – ystävät ja työkaverit – koetaan tärkeänä verkostona oman elämäntilanteen ja sen tuomien tuntemusten purkamiseen. Tietyistä asioista puhuminen muille kuin toisille isille voidaan kokea kiusallisena.

(Kekkonen 2010, 54- 55.) Osa miehistä sen sijaan kokee oman puolison olevan se ihminen, jonka kanssa tunteista puhuminen on helpointa. Joillekin kirjoittaminen voi olla keino purkaa omia tunteitaan. (Oulasmaa & Saloheimo 2010, 28.)

Perhekeskusprojektin toteuttama perhevalmennus ja siihen kuuluva isäryhmä osoittavat, että pieni ryhmä (3-9 isää) antaa miehille parhaan mahdollisuuden vertaistukeen; he saavat tällöin keskusteluyhteyden toisiin isiin ja tätä kautta tilaisuuden verrata omia kokemuksia ja tunteita. Lapsiperheen arjesta puhuminen muiden isien kanssa koetaan tärkeänä. Etenkin arjen kiire, vähäinen uni, äidin ja isän näkemuserot arjen pyörittämisestä sekä yhteisen ajan puute mietityttävät tulevia isiä. Tärkeää on myös saada jakaa ilon hetkiä ja kokemuksia vauva-arjesta toisten samassa tilanteessa olevien kanssa. (Pietilä- Hella & Viinikka 2006, 49- 51.)

2.2 Isäryhmätoiminta Oulun kaupungissa

Oulun kaupunki on aloittanut isäryhmätoiminnan osana perhevalmennusta 1990-luvun puolessa välissä. Tärkein isäryhmän tavoite on tarjota miehille tilaisuus jakaa omia isyyteen liittyviä ajatuksia ja tunteita sekä tunnistaa omia reaktioitaan isäksi tulemisesta. Isäryhmien avulla isien tavoittaminen äitiysneuvolatoiminnassa on helpompaa. Isäryhmä on myös siinä mielessä kannattava, että silloin miehillä on mahdollisuus jakaa omia tuntemuksiaan ilman äidin läsnäoloa. Äidin ollessa mukana, isä usein vetäytyy taka-alalle, eikä tuo esiin itselleen arkoja tai parisuhdetta koskevia asioita. (Säävälä & Keinänen & Vainio 2001, 29-30.)

Hannu Säävälä, psykiatri ja perheterapeutti, on tutkinut isyyttä monesta näkökulmasta. Säävälä on ollut perustamassa Suomen ensimmäistä isyysneuvolaa Ouluun. Isyysryhmät toimivat yhteistyössä oululaisten neuvoloiden kanssa ja tarjoavat isille mahdollisuuden keskustella isyydestä ja antavat näkökulmaa siihen, miten olla ja viettää aikaa lapsen kanssa. Säävälä on toiminut myös aktiivisesti oululaisissa miesryhmissä ja hän on tehnyt väkivallanvastaista työtä. Lisäksi Säävälä on käynnistänyt Oulussa mieskaveri-toimintaa lapsille, joilla ei ole jokapäiväisessä elämässään kokemusta miehistä ja miesten maailmasta sekä joilla ei ole pysyvää suhdetta biologiseen isäänsä. Tällaisille lapsille järjestetään

kaveriksi aikuinen, joka viettää aikaa lapsen kanssa ja vie häntä esim. harrastuksiin. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006.)

Isäryhmätoiminnan kannattavuutta on selvitetty isille tehtävän kyselyn avulla. Tämän perusteella isäryhmät vastaavat niihin tarpeisiin, joita isä kohtaa odotusaikana. Isät kokevat tärkeänä sen, että heille tarjotaan mahdollisuus kohdata samassa elämäntilanteessa olevia miehiä. (Säävälä ym. 2001, 30- 31.) Antilan ja Uusitalon (2009) mukaan reilupuolet tutkimukseen osallistuneista isistä kokee isäryhmien järjestämisen joko tarpeellisena tai erittäin tarpeellisena. (Antila & Uusitalo 2009, 24).

2.2 Esite

Terveydenhuollossa tiedonvälityksen tukena paljon käytettävät potilasohjeet ja esitteet voidaan nähdä niin viestinviejinä kuin asiakkaan paikan määrittäjänä terveydenhuollossa. Tiedon ja neuvojen lisäksi esite välittää asiakkaalle erilaisia merkityksiä terveydenhuollosta ja hänen omasta asemastaan. Näin ollen merkitystä ei ole vain sillä mitä esitteessä sanotaan, vaan myös sillä, miten asia ilmaistaan. (Torkkola & Heikkinen & Tiainen 2002, 11.)

Esitteen sisältämää tiedon määrää ei ole määritelty tarkasti vaan se täytyy miettiä tapauskohtaisesti. Asiakas tarvitsee tarvittavan tiedon päätöksiensä tueksi, mutta toisaalta liian yksityiskohtainen tieto voi turhauttaa asiakasta. Tällöin esitteen tekijän on mietittävä, mitä asiakas mahdollisesti jo itse tietää asiasta ja mitä hänelle täytyy erikseen sanoa. Tarvittavan tiedon määrää onkin vaikea etukäteen tietää – käytäntö näyttää, minkä verran kirjoitettua tekstiä on hyvä esitteeseen laittaa. (Torkkola ym. 2002, 13- 14.)

Asiakkaan kannalta merkittävän tiedon lisäksi esite sisältää aina jotain sellaista, mitä tekijä ei ole halunnut esitteessään tuoda esiin. Toisaalta tekijä ei myöskään saa tekstiin koskaan kaikkea sitä, mitä haluaisi. Esitteen tuomat merkitykset syntyvät, kun lukija tuottaa ne mielessään. Jokainen lukija tulkitsee esitteen sanoman omalla tavallaan. (Torkkola ym. 2002, 16- 17.) Esitteen tekijän on etukäteen mietittävä myös kohderyhmää, jolle tiedon haluaa välittää. Jos ohje on luettavissa Internetissä, täytyy sekin ottaa ennalta huomioon,

koska tällöin lukijana voi olla kuka vain. (Torkkola ym. 2002, 23.)

Esitteellä vaikuttaminen on ikuisuuskyseminen. Esitettä tehdessään tekijän on mietittävä ensinnäkin sitä, keneen tai mihin hän sillä haluaa vaikuttaa. Halutaanko vaikuttavuuden tapahtuvan yksilö- vai yhteisötasolla. Seuraavaksi esitteen vaikuttavuutta arvioitaessa täytyy miettiä sitä, missä muutoksen halutaan tapahtuvan; Onko tekijän tarkoituksena vaikuttaa ihmisten tietoihin, käyttäytymiseen vai asenteisiin? Kolmannessa vaiheessa esitteen vaikuttavuuden mittaamisessa mietitään, halutaanko muutoksen todella tapahtuvan. Toisinaan asioiden pysyminen ennallaan on myös vaikuttavuuden tulosta. Viimeisessä vaiheessa pohditaan sitä, missä ajassa muutoksen halutaan tapahtuvan. Onko tarkoituksena saada muutoksia aikaan heti vai vasta myöhemmin? (Torkkola ym. 2002, 19- 20.)

3 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Projektin tehtävä eli tarkoitus vastaa kysymykseen mikä ja minkälainen tuotos projektilta halutaan. Projektin tehtävää on konkretisoitava ja tarkennettava ennen projektin toteuttamista. (Virkki & Somermeri 1997, 37.) Tavoitteiden selkeä asettaminen projektin suunnitteluvaiheessa on välttämätöntä, jotta työskentely ei käy liian hankalaksi. Väärinkäsitysten välttämiseksi tavoitteiden konkreettinen esittäminen on tärkeää. Tavoitteiden avulla tuodaan esille se, mitä projektilla aiotaan saavuttaa, ei sitä, miten se saavutetaan. Tämä projektin vaihe on usein vaativin, sillä koko projektin aloittaminen on sidoksissa tavoitteisiin. Tavoitteiden puuttuessa jokaisella projektiin osallistuvalla on oma näkemyksensä siitä mihin projektilla pyritään. (Karllson & Marttala 2002, 63.)

Projektin tarkoituksena on yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijän kanssa tuottaa isä-asiakkaat tavoittava esite (liite3). Esite on suunnattu äitiysneuvolan isä-asiakkaille ja sen tarkoituksena on antaa tietoa isälle isäryhmän ja isätapaamisen tarkoituksesta ja sisällöstä. Projektin tavoitteena on tehdä esitteestä mielenkiintoinen ja tiedoiltaan kattava sekä ajankohtainen. Tavoitteena on esitteen avulla myös tuoda

isäryhmätoimintaa paremmin isien tietoisuuteen. Projektin tarkoitus ja tavoite on esitetty Oulun neuvoloiden palveluesimiehelle ja näin saatu lupa projektin toteuttamiseen (liite2).

4 PROJEKTIN RAJAUS, LIITTYMÄT JA ORGANISOINTI

Pienet projektit ovat volyymiltaan ja kestoiltaan pienimuotoisia ja niiden toteuttaminen on organisoinniltaan helpompaa kuin laajojen projektien. Organisointi on usein pienempää ja ne tehdään arjen keskellä ilman ulkopuolisia työntekijöitä ja usein ilman ylimääräistä ulkopuolista rahoitusta. (Paasivaara & Suhonen & Nikkilä 2008, 9.) Projektit liittyvät muutokseen ja ne ovat joustava tapa tekemiseen uusiutuvassa tilanteessa. Muutoksessa voi olla kyse uuden idean tai ajattelu- ja toimintatavan omaksumisessa. Muutos voi olla mittakaavaltaan pieni tai suuri ja sen laajuus, luonne ja merkitys vaihtelevat sen kautta.(Paasivaara & Suhonen & Nikkilä 2008, 11- 12.)

Projektin päämäärän muotoilua selventää, kun projektille on luotu selvät rajaukset. Projektiin kuuluvista ja siitä pois jätettävistä asioista päättäminen voi olla epäselvää. Toisinaan projektin kuluessa käy myös niin, että jokin alussa pois rajattu seikka katsotaankin tarpeelliseksi ja se päätetään ottaa projektiin mukaan. Tällaisessa tilanteessa asiasta täytyy mainita raportissa erikseen. (Karlsson & Marttala 2002, 63- 64.)

Projekti on rajattu koskemaan isäryhmää ja isätapaamista eikä siinä kerrota esim. perhevalmennusryhmästä. Isäryhmä ja isätapaaminen tukevat tärkeänä osana isäksi kasvua ja kuuluvat näin ollen yhtenä osana äitiysneuvolan tarjoamiin palveluihin. Projektin tuotoksena syntynyt esite auttaa perhetyöntekijää, Ville Pahkinia, tavoittamaan neuvolan isä-asiakkaat ja houkuttelee heidät osallistumaan isäryhmään ja isätapaamiseen. Esite on monipuolinen ja se tavoittaa myös ne isät, jotka eivät neuvolassa muuten välttämättä asioi. Esitteen avulla isä saa tarvittavan tiedon isäryhmästä ja isätapaamisesta vaikkei näkisikään neuvolan henkilökuntaa, sillä esite voidaan toimittaa äidin kautta isälle luettavaksi.

Projektiraportissa täytyy tuoda esille se, ketä projektiorganisaatioon kuuluu ja mistä

kukakin on vastuussa (Karlsson & Marttala 2002, 71). Vaikka projektin suunnittelu ja organisointi ovatkin tärkeitä sen alkuvaiheessa, ei niiden merkitystä tule unohtaa projektin edetessä. Jotta projektin ohjaus on merkityksellistä, täytyy projektisuunnitelmaa päivittää työn kulun mukaan. (Ruuska 2006, 102.)

Projektityö on työelämälähtöinen, jolloin tuotos hyödynnetään käytännön neuvolatyössä. Projektin ohjauksesta vastaavat ohjaavat opettajat Satu Rainto ja Raija Luutonen sekä työelämänohjaajana toimiva Koskelan neuvolan perhetyöntekijä, Ville Pahkin. Perhetyöntekijän osuus ohjaamisessa on esittää sisältö esitteeseen sekä arvioida sen toteutumista projektin kuluessa. Projekti on jatkoa aikaisemmalle opinnäytetyölle, jonka kautta esitteen tarpeellisuus nousi esille. Myös opinnäytetyö on tuotettu yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan kanssa ja tällöin opinnäytetyössä esille nousevat asiat palvelevat oikeaa kohderyhmää.

5 PROJEKTIN TOTEUTTAMISEN JA TYÖSKENTELYN KUVAAUS

Projektin toteuttaminen alkaa, kun tunnistetaan sen tarpeellisuus. Seuraavaksi on määriteltävä projektin tarkoitus ja tavoitteet, joiden pohjalta luodaan projektisuunnitelma. Tämän tulee olla kirjallinen tuotos, joka ohjaa projektin kulkua. Suunnitelman selkeys ja realismi ovat tärkeitä huomioon otettavia seikkoja. Projektin työstäminen aloitetaan analysoimalla ja selvittämällä mahdollista ratkaistavaa ongelmaa. Sen jälkeen puntaroidaan eri vaihtoehtoja projektin toteuttamiseen ja valitaan niistä paras. Suunnitelmasta siirrytään projektin varsinaiseen toteuttamiseen ja viimeiseksi työn luovuttamiseen sekä loppuraportin kirjoittamiseen. (Karlsson & Marttala 2002, 14- 18.)

Jotta saadaan kokonaiskuva projektista, on myös hyvä perehtyä kohdealueella aiemmin tehtyihin projekteihin ja kehittämishankkeisiin. Lisäksi on hyvä selvittää millaista kohdealueen toiminta ja tietojenkäsittely on projektisuunnitelman tekohetkellä. Toimeksiantajalla ja projektin toteuttajilla tulee olla sama käsitys projektin käynnistymisen

syistä ja tavoitelluista tuloksista. Taustatekijöihin kirjataan selvitys projektin asettamiseen liittyvistä syistä ja tämän kautta jokainen, joka perehtyy projektiin, ymmärtää miksi juuri tämä projekti on päätetty käynnistää. (Virkki & Somermeri 1997, 35.)

Projektin taustatekijänä on opinnäytetyö isän ja terveydenhoitajan välisestä vuorovaikutuksesta. Opinnäytetyönä tehdyn tutkimuksen yhtenä merkittävänä tutkimustuloksena nousi esiin isien tukemisessa isäryhmien tärkeys. Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan kanssa, jonka perhetyöntekijä on erityisesti perehtynyt isien tukemiseen. Isäryhmät ja isätapaaminen ovat suhteellisen uusi asia äitiysneuvolan tarjoamissa palveluissa, joten isä-asiakkaiden tavoittamiseksi esite isäryhmistä on tarpeellinen. Koskelan neuvolan perhetyöntekijällä ei ole käytössään virallista esitettä ryhmistä jaettavaksi isä-asiakkaille.

Potilasohjeen tekemiseen ei voida antaa selkää kaavaa, jonka mukaan se tulee toteuttaa vaan se on aina tekijänsä näköinen. Suuntaviivoja projektin kulkua helpottamaan voidaan kuitenkin antaa. Jos potilasohjeelle on olemassa valmis ohjepohja, on sitä hyvä käyttää oman työn suunnittelun lähtökohtana. Ensimmäinen seikka potilasohjeen laatimisessa on miettiä, kenelle ohje tullaan suuntaamaan ja mitkä ovat sekä asiakkaan että terveydenhuollon edustajan tarpeet. Ohjeen ulkoasua on myös mietittävä etukäteen; missä järjestyksessä asiat tuodaan esille, miten ne otsikoidaan ja millaisia kuvia sekä minkä tyylistä tekstiä ohjeessa tullaan käyttämään. Tärkeää on myös lopuksi mainita yhteystiedot, josta asiakas voi halutessaan saada lisätietoa. (Torkkola & Heikkinen & Tiainen 2002, 34-44.)

Projekti on työstetty yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan kanssa, jolloin työn tekemisestä vastaavat Anu Kauttio ja Leena Pitkänen. Projektin toteuttamisessa työmenetelminä käytetään tiedonhakua ja tiedonsaantia esitteen sisällön toteuttamisesta, jonka pohjalta projektin suunnittelu ja toteutus tapahtuu.

Syyskuun 2010 alussa projektin toteutus aloitettiin laatimalla projektisuunnitelma. Lokakuussa 2010 projektisuunnitelma saatiin valmiiksi ja hyväksytyksi. Esitteen

työstäminen aloitettiin samoihin aikoihin projektisuunnitelman mukaisesti. Ensimmäinen tapaaminen yhteistyökumppanin, Ville Pahkinin, kanssa oli syyskuussa 2010. Marraskuussa 2010 oli toinen tapaaminen yhteistyökumppanin kanssa, jolloin esiteltiin alustava esite ja saatiin parannusehdotuksia yhteistyökumppanilta.

Esitteen suunnittelu aloitettiin siten, että tehdään itsenäisesti paperiversiona hahmotelmat esitteestä. Tämän jälkeen käytiin suunnitelmat yhdessä läpi, jonka jälkeen muodostettiin käsitys esitteestä, joka tullaan yhteistyökumppanille esittämään. Kun palautetta yhteistyökumppanilta on tapaamisen yhteydessä saatu, aloitettiin esitteen työstäminen tietokoneella. Esitteen teksti ja ulkoasu saadaan sovitettua yhteen. Esitteen kuvituksesta vastaa kehittämistehtävän ulkopuolinen henkilö, joka myös osallistuu tapaamiseen yhteistyökumppanin kanssa. Tällöin myös hän saa ideoita ja toiveita kuvan suhteen ja pääsee työstämään kuvan suunnittelua. Valmis kuva liitetään esitteeseen sähköisesti.

Valmis esite toimitetaan Koskelan neuvolaan joulukuussa 2010. Tällöin kehittämistehtäväprojektiin tulee tauko ja työstämistä jatketaan maaliskuussa 2011. Maaliskuussa 2011 otettiin jälleen yhteys yhteistyökumppaniin, joka on tutustunut esitteeseen ja esittää muutosehdotuksia. Esite korjataan ehdotusten mukaisesti ja lähetetään sähköisesti yhteistyökumppanille, jolloin myös valtuudet päivittää esitettä luovutetaan hänelle. Loppuraportin työstäminen jatkui maaliskuussa ja se saatiin valmiiksi huhtikuussa 2011. Toukokuussa 2011 raportti palautettiin ohjaaville opettajille ja opponoijille. Seminaarissa valmis työ esitettiin Toukokuussa 2011.

6 PROJEKTIN TUOTOKSEN JA PROSESSIN ARVIOINTI

Projektin tekijä joutuu tulostavoitteita määrittäessään kurkistamaan tulevaisuuteen projektisuunnitelmaa tehdessään. Tässä tilanteessa projektin tekijän on mietittävä mitä tehtävän suorittaminen merkitsee konkreettisina lopputuloksina ja sitä mitä toimeksiantaja odottaa projektin päätyttyä. Projektisuunnittelu, tuloksen toteaminen ja arviointi helpottuvat

projektin päättyessä, jos arvioitu lopputulos on jäsennetty mahdollisimman konkreettisiin osiin, joiden yhdessä suorittaminen auttaa tehtävän suorittamisessa. (Virkki & Somermeri 1997, 38.)

Projektin tavoitteena on tuottaa esite isäryhmästä ja – tapaamisesta, minkä avulla tietoa voidaan jakaa isä-asiakkaille tarkoituksenmukaisesti. Esite tuotetaan yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijä Ville Pahkinin kanssa. Koskelan neuvolalla on täydet oikeudet päivittää esitteen sisältöä ja jakaa sitä neuvolan asiakkaille. Esitteen avulla jaetaan tietoa isäryhmästä ja isätapaamisesta, joka mahdollistaa sen, että perhetyöntekijä Ville Pahkin tavoittaa mahdollisimman suuren joukon isä-asiakkaita osallistumaan ryhmiin.

Projekti päättyy siihen, kun valmis tuotos on alussa esitettyjen kriteerien mukaan hyväksytty ja luovutettu sen vastaanottajalle. Vastaanottoja sekä hyväksyy tuotoksen että varmistaa sen käyttökelpoisuuden. Loppuraportista on ilmentävä kokonaisuudessaan projektin kulku. Raportin tulee sisältää arvioinnin tavoitteen toteutumisesta, selvityksen kustannuksista, kokemukset, joita projektityö on tuonut mukanaan sekä toimenpide- ja parannusehdotuksia tulevaisuutta ajatellen. (Karlsson & Marttala 2002, 97- 99.)

Valmis esite tulee Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijän käyttöön. Hän tulee käyttämään sitä apuvälineenä tiedottaessaan isäryhmästä ja isätapaamisesta perhevalmennusryhmien yhteydessä. Mahdollisesti esitettä tullaan jakamaan myös äitiysneuvolan vastaanotolla isä-asiakkaille. Aikataulun suppeuden vuoksi tähän projektiraporttiin ei voida ottaa huomioon esitteen hyödynnettävyydestä tehtäviä arvioita ja sitä miten se käytännössä tulee palvelemaan tarkoitustaan.

7 POHDINTA

Kehittämistehtävän aiheen valinta oli pienen pohdinnan jälkeen helppo, sillä se nousi esiin opinnäytetyöstämme. Isien huomioiminen neuvolassa on tärkeää koko perheen hyvinvoinnin kannalta ja siksi koemmekin tärkeänä asiana sen, että mahdollisimman monet isät saataisiin osallistumaan neuvolan tarjoamiin ryhmiin. Esite oli konkreettinen tavoite, millä autamme Koskelan neuvolan perhetyöntekijää isäryhmien vetämisessä.

7.1 Yleispohdinta

Kehittämistehtävän työstäminen on sujunut hyvin yhteistyössä yhteistyökumppanin kanssa. Esitteen sisältöön olemme saaneet tarvittavat ohjeet perhetyöntekijältä, mutta olemme saaneet kuitenkin tehdä siitä omannäköisemme. Aiempaan opinnäytetyöhön verrattuna kehittämistehtävän työstäminen on ollut prosessina samankaltainen – suppeampi vain. Työ on toteutettu projektina, kun taas opinnäyte oli laadullinen tutkimus. Tämän näemme vahvuutena, koska nyt meillä on kokemusta niin tutkimuksen kuin projektinkin toteuttamisesta.

Käytännön äitiysneuvolatyön kannalta esitteen avulla isä-asiakkaiden tavoittamista on pyritty helpottamaan. Tämän johdosta olisikin mielenkiintoista tietää, saavutetaanko jatkossa esitteen avulla parempi osallistumisprosentti isäryhmän ja isätapaamisen osalta. Myös isä-asiakkaiden mielipiteet esitteen sisällöstä ja sen kattavuudesta olisi mielenkiintoista selvittää. Valitettavasti näiden selvittäminen ei kuitenkaan aikataulun suppeuden vuoksi ole mahdollista tämän kehittämistehtävän teon aikana.

Petri Virtanen pohtii kirjassaan projektityötä ja sen teemoja, kontrollointia ja laatua. Laadulla on projekteissa suuri merkitys, kunhan tiedetään mitä tehdään, kun ollaan tekemisissä laadun kanssa. Projektityössä laadulla saadaan projektiin uutta ryhtiä ja asiakaslähtöisyyttä. Myös arvioinnilla on suuri merkitys projektia tehdessä. Nämä teemat toistuvat erilaisissa projektitöissä erilaisina ja projektin tekijät määrittävät itse suhteensa niihin. Virtanen myös korostaa, ettei pikkutarkkuus projektityössä ole tärkeää, vaan että

tulee nähdä projekti ennemmin kokonaisuutena, laaja-alaisena, systemaattisena ja ajallisesti monialaisena. Silti ei pidä ajatella, että virheisiin tai puutteelliseen suorittamiseen ei tulisi puuttua. Näin projektin toimintakäytäntöjä parannetaan, jotta ne toimisivat entistä paremmin. (Virtanen Petri 2000, 136- 137.)

Projekteissa on aina läsnä myös epäonnistumisen vaara. Riskejä ovat puutteelliset resurssit, huono/ liian vähäinen suunnittelu ja huono ohjaus. Lisäksi tavoitteet voivat olla epäselviä, projektihenkilöstö voi olla sitoutumatonta, tiedonvälitys ei kulje tai ristiriitatilanteet aiheuttavat hankaluuksia. Projektin työstämisestä lähtien riskien hallinta/tiedostaminen kuuluu hyvään työhön. (Paasivaara & Suhonen & Nikkilä 2008, 128- 129.)

Olemme arvioineet työtä alusta lähtien niin työelämävastaavan kuin ohjaavien opettajien kanssa. Esitettä olemme arvioittaneet työelämävastaavalla ja saaneet näin parannus- tai muutosehdotuksia esitteen teossa. Ohjaavilta opettajilta olemme saaneet kannustusta ja ohjeita kirjallisen työn laatimiseen projektityöstä. Riskienhallinta projektissa on ollut vähäistä, sillä selvien tavoitteiden, aikataulujen ja yhteistyötoiminnan kautta projekti on sujunut suunnitelmallisesti.

Jatkotutkimushaasteena olisi mielenkiintoista selvittää, onko esitteen avulla päästy niihin tavoitteisiin, jotka sille asetettiin. Myös uusien, isä-asiakkaat huomioivien, työmenetelmien kehittämisen näemme jatkoprojektiaiheena.

7.2 Eettinen pohdinta

Eettisten näkökohtien perustana ovat näkemys hyvästä elämästä, hyvän tekemisestä, oikeudenmukaisuudesta, ihmisarvon kunnioittamisesta ja perusteltavuudesta. Asiakkaan ja hoitajan välisiin vuorovaikutus- ja ohjaustilanteisiin liittyy aina eettisiä kysymyksiä, joiden kohtaamiseen hoitajan on ammattietiikkaansa sovellettava. Nykyaikana lisähaasteita ohjaustilanteisiin tuo lisääntyvät Internetin käyttö potilasohjauksessa. (Kynge & Kääriäinen & Poskiparta & Johansson & Hirvonen & Renfors 2007, 153.)

Projektityössä ei niinkään tullut eettisiä ongelmakohtia eteen sillä tavoite, esitteen tekeminen, oli selkeää alusta loppuun. Itse esitteessä emme voi käyttää valmiita kuvia, sillä laki suojaa tekijänoikeuksilla kuvien laatijoita. Siksi käytimme omaa kuvittajaa. Työelämävastaava, perhetyöntekijä Ville Pahkin, on antanut meille materiaalin esitteen sisältöön, jolloin meillä tekijöinä ei ole oikeutta muuttaa esitteen sisältöä. Kirjallisesta asusta voimme tehdä itsemme näköisen, mutta lopullinen esite tulee hyväksyttävä työelämävastaavalla.

LÄHTEET

Antila, Kaisa-Maija & Uusitalo, Taija 2009. ”Isäksi on helppo tulla, vaikeaa on olla isä”, Tutkimus isyyteen saadusta tuesta ja isäryhmistä. Opinnäytetyö, Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Tulostettu 11.12.2010 osoitteesta URL: http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/2378/Antila_Kaisa-Maija%20ja%20Uusitalo_Taija.pdf?sequence=1

Haapio, Sari & Koski, Kirsti & Koski, Pirjo & Paavilainen, Riitta 2009. Perhevalmennus. Edita, Helsinki.

Jämsä, Juha 2010. Millaista on isänrakkaus? Teoksessa Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Väestöliitto. VL- Markkinointi Oy, Helsinki.

Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa & Rotkirch, Anna. Johdanto. Teoksessa Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Väestöliitto. VL-Markkinointi Oy, Helsinki.

Karlsson, Åke & Marttala, Anders 2002. Projektikirja, onnistuneen projektin toteuttaminen. Talentum Media Oy, Vantaa.

Kauttio, Anu & Pitkänen, Leena 2010. Terveystoimittajan ja isän välinen vuorovaikutus. Opinnäytetyö, Kemi- Tornion ammattikorkeakoulu. Kemi.

Kekkonen, Joonas 2010. Isä venyy, isä jaksaa. Teoksessa Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Väestöliitto. VL-Markkinointi Oy, Helsinki.

Kyngäs, Helvi & Kääriäinen, Maria & Poskiparta, Marita & Johansson, Kirsi & Hirvonen, Eila & Renfors, Timo 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. WSOY, Porvoo.

Oulasmaa, Minna & Saloheimo, Anja 2010. Stereotyyppiset isäkuvat. Teoksessa Jämsä,

Juha & Kalliomaa, Susa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Väestöliitto. VL-Markkinointi Oy, Helsinki.

Paasivaara, Leena & Suhonen, Marjo & Nikkilä, Juhani 2008. Innostavat projektit. Silverprint, Sipoo.

Paavilainen, Riitta 2003. Turvallisuutta ja varmuutta lapsen odotukseen. Äitien ja isien kokemuksia raskaudesta ja äitiyshuollosta. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopistopaino Oy Juvenes Print, Tampere.

Pietilä-Hella, Riitta & Viinikka, Anne 2006. Kumppanuus kannattaa, verkostot voimavarana uudessa perhevalmennuksessa. Suomen kuntaliitto, Helsinki.

Rissanen, Tapio 2002. Projektilla tulokseen – projektin suunnittelu, toteutus, motivointi ja seuranta. Kustannusosakeyhtiö Pohjantähti, Jyväskylä.

Säävälä, Hannu & Keinänen, Eero & Vainio, Jari 2001. Isä neuvolassa – työvälineitä ja ajatuksia vauvaa odottavien ja hoitavien isien kanssa työskenteleville. Sosiaali- ja terveysministeriö. Edita Oyj, Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2001. Isätutkimukset ja tutkimustarpeet. Isyyttä ja isiä koskeva tutkimustraditio. Komiteamietintö 1999:1. Tulostettu 13.12.2010 osoitteesta URL: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/julkaisut/isamiet/isaluku7.htm>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2006. Hannu Säävälästä vuoden isä 11.11.2006. Tiedote 470/2006. Tulostettu 13.12.2010 osoitteesta URL: <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1268921>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2008. Asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta. Työryhmän muistio. Tulostettu 28.3.2011 osoitteesta URL:

<http://pre20090115.stm.fi/aa1221728351442/passthru.pdf>

Torkkola, Sinikka & Heikkinen, Helena & Tiainen, Sirkka 2002. Potilasohjeet ymmärrettäväksi, Opas potilasohjeiden tekijöille. Tammi, Helsinki.

Virkki, Pekka & Somermeri, Arvo 1997. Projektityö, kehittämisen moottori. Edita, Helsinki.

Virtanen, Petri 2000. Projektityö. Wsoy, Porvoo.

LIITTEET

SOPIMUS

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun xx toimiala ja alla mainittu toimeksiantaja sopivat tällä sopimuksella opiskelijatyönä tehtävän opinnäytetyön tekemisestä alla mainituin ehdoin.

Toimeksiantajatiedot: *Koskelan neuvola*
 Toimeksiantajan nimi ja osoite: *Tuula Tähtinen, Kajaanintie 48A 90220 Oulu*
 Yhdyshenkilö/työelämäohjaaja: *Ville Pakkin*
 Yhdyshenkilön/työelämäohjaajan yhteystiedot: *p. 044-703 5540*

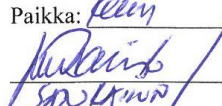
Oppilaitostiedot: *Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysala.*
 Oppilaitoksen nimi ja osoite: *Meripuistikatu 26, 94100 Kemi.*
 Opinnäytetyön tekijä(t) ja yhteystiedot: *Leena Pirkkari p. 045-6387798, Anu Kautio p. 040-5827123*
 Opinnäytetyön ohjaava(t) opettaja(t) ja yhteystiedot: *Raija Luutonen p. 050-310 9343*
Satu Rainto p. 050-310 9355

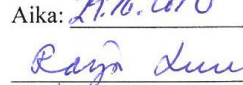
Opiskelijatyönä tehtävän opinnäytetyön tiedot:
 Opinnäytetyön nimi/aihe: *Esite isäryhmästä ja isätapaamisesta*
 Työn aikataulu: *1.9.2010 - 15.4.2010*
 Opinnäytetyöstä aiheutuvista kustannuksista vastaa: *opinnäytetyön tekijät*
 Työn tulosten tekijänoikeuksista ja hyödyntämisestä sovitaan seuraavaa:
 Tulosten salassapidosta sovitaan seuraavaa:
 Työn ohjaajina toimivat: *ets. edellä*

Toimeksiantajan opinnäytetyöstä mahdollisesti maksama korvaus: -
 Korvaussumma: -
 Korvauksen saaja: -
 Korvauksen maksun ajankohta: -

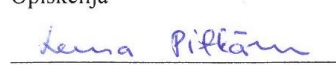
Jos tähän sopimukseen tulee muutoksia, on se jokaisen osapuolen uudelleen hyväksyttävä ja allekirjoitettava.

Tämä sopimus on tehty 3 kappaleena, yksi jokaiselle sopijaosapuolelle.

Paikka: *Kemi*

 AMK:n edustaja

Aika: *29.10.2010*

 Toimeksiantajan edustaja

Tuula Tähtinen
 terveydenhuollon palvelujohtaja
 LT, sisätauti- ja yleislääketieteen
 erikoislääkäri, hankinnan pätevyys
 SV 211073
 Sosiaali- ja terveystoimi
 PL 8 80015 Oulun kaupunki

Opiskelija

 Opiskelija

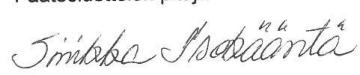

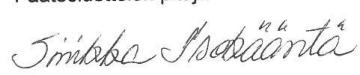

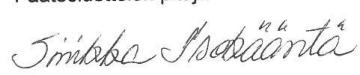
Opiskelija

 Opiskelija

Liite. Opinnäytetyön tutkimussuunnitelma

Oulun kaupunki
 Sosiaali- ja terveystoimi
 Terveystieteiden palvelualue
 Palvelujohtaja

Päätös 315 §
 Päivämäärä Dnro
 24.11.2010 : 0 //2000

ASIANOSAINEN/ ASIA	Anu Kauttion ja Leena Pitkäsen tutkimuslupa opinnäytetyötä varten						
LAUSUNNON ANTAJAT/ LAUSUNNOT	Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden Anu Kauttion ja Leena Pitkäsen tutkimuslupahakemus 29.10.2010 opinnäytetyötä " Esite isäryhmästä ja isätapaamisesta" varten.						
PÄÄTÖS/PERUSTELUT	<p>Myönnän hakemuksen mukaisesti tutkimusluvan Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille Anu Kauttiolle ja Leena Pitkäselle opinnäytetyötä varten, jonka aiheena on "Esite isäryhmästä ja isätapaamisesta".</p> <p>Perustelu: Tutkimuksen tarkoituksena on yhteistyössä perhetyöntekijän kanssa tuottaa isä-asiakkaita tavoittava esite. Esite on suunnattu äitiysneuvolan isä-asiakkaille ja sen tarkoituksena on antaa tietoa isälle isäryhmän ja isätapaamisen tarkoituksesta ja sisällöstä. Tavoitteena on tehdä esitteestä mielenkiintoinen ja tiedoiltaan kattava sekä ajankohtainen. Esitteen avulla jaetaan tietoa isäryhmästä ja isätapaamisesta, joka mahdollistaa sen, että perhetyöntekijä tavoittaa mahdollisimman suuren joukon isiä osallistumaan ryhmiin.</p> <p>Esite toteutetaan yhteistyössä Oulun Koskelan neuvolan perhetyöntekijän kanssa. Neuvolalla on täydet oikeudet päivittää esitteen sisältöä ja jakaa sitä neuvolan asiakkaille.</p> <p>Valmiista esitteestä/opinnäytetyöstä pyydetään lähettämään yksi kappale palvelujohtaja Tuula Tähtiselle tietojen hyödyntämiseksi Oulun kaupungissa.</p>						
ALLEKIRJOITUKSET	<table border="0"> <tr> <td>Päätöksen tekijä</td> <td>Päätösluettelon pitäjä</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tuula Tähtinen Palvelujohtaja</td> <td>Sinikka Isokääntä johtajan sihteeri</td> </tr> </table>	Päätöksen tekijä	Päätösluettelon pitäjä			Tuula Tähtinen Palvelujohtaja	Sinikka Isokääntä johtajan sihteeri
Päätöksen tekijä	Päätösluettelon pitäjä						
							
Tuula Tähtinen Palvelujohtaja	Sinikka Isokääntä johtajan sihteeri						
OIKAISUVAATIMUS- VIRANOMAINEN	Tähän päätökseen ei ole oikaisuvaatimusoikeutta.						
ILMOITUS OTTO- OIKEUTETULLE VIRANOMAISELLE	STPJHTK, puheenjohtaja Ritva Kitinoja, palvelutuotantojohtaja Riitta Erola						
TIEDOKSI ANTAMINEN/ NÄHTÄVILLÄ	Anu Kauttio, Leena Pitkänen, palvelupäällikkö Liisa Kylmänen, palveluesimies Irja Palosaari, ylilääkäri Päivi Hirso						

TERVETULOA
ISÄRYHMÄÄN
JA
ISÄTAPAAMISEEN

Teksti: Anu Kauttio & Leena Pitkänen

Kuvitus: Tea Kauttio

Isäryhmä

Isäryhmätapaamiset järjestetään "miesten kesken". Ryhmässä tavataan ennen lapsen syntymää sekä syntymän jälkeen.

Isäryhmässä saat tilaisuuden tavata muita samassa tilanteessa olevia miehiä sekä ryhmän vetäjänä toimivan miespuolisen työntekijän.

RYHMÄSI KOKOONTUU:

_____ ja _____

Isätapaaminen

Isätapaaminen on Sinun ja miespuolisen työntekijän kahdenkeskinen tapaaminen. Käynnillä jutellaan tulevasta isyydestä ja sen mukanaan tuomista muutoksista. Isätapaaminen kuuluu osaksi Koskelan äitiysneuvolatoimintaa.

Ajan henkilökohtaiseen isätapaamiseen saat äitiysneuvolan kautta _____

Ville Pahkin p. 044-7035540

Oletko miettinyt miten saat isyyssrahaa ja milloin voit pitää isyyssloman? Tietoa näistä ja muista lapsiperheen etuuksista saat osoitteesta:

www.kela.fi → **lapsiperheet**

Rattaat, pinnasänky, turvaistuin yms... Mitä kaikkea sitä tarviikaan? Ei kaikkea tarvitse välttämättä uutena ostaa... hyödyllisiä linkkejä, esim.:

www.helistin.fi

www.vauva.fi

www.vau.fi

www.vintiokirppis.com

Mietitkö millaisia palveluita Oulun kaupunki tarjoaa lapsiperheille? Katso osoite:

www.ouka.fi/sote/vauvaperhe

